



## Teismo praktikos rinkinys

### TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. vasario 2 d.\*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisės aktų derinimas – Direktyva 2003/6/EB – 14 straipsnio 3 dalis – Reglamentas (ES) Nr. 596/2014 – 30 straipsnio 1 dalies b punktas – Piktnaudžiavimas rinka – Baudžiamojo pobūdžio administracinės sankcijos – Bendradarbiavimo su kompetentingomis institucijomis nebuvimas – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 ir 48 straipsniai – Teisė tylėti ir neduoti parodymų prieš save“

Byloje C-481/19

dėl *Corte costituzionale* (Konstitucinis Teismas, Italija) 2019 m. kovo 6 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2019 m. birželio 21 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

**DB**

prieš

**Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob),**

dalyvaujant

**Presidente del Consiglio dei ministri,**

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta, kolegijų pirmininkai J.-C. Bonichot, A. Arabadjev, E. Regan, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Kumin ir N. Wahl, teisėjai T. von Danwitz, M. Safjan (pranešėjas), F. Biltgen, K. Jürimäe, I. Jarukaitis ir N. Jääskinen,

generalinis advokatas P. Pikamäe,

posėdžio sekretorius R. Schiano, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. liepos 13 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- DB, atstovaujamo *avvocati* R. Ristuccia ir A. Saitta,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocati dello Stato* P. Gentili ir P. G. Marrone,

\* Proceso kalba: italų.

- Ispanijos vyriausybės, iš pradžių atstovaujamos A. Rubio González, vėliau L. Aguilera Ruiz,
  - Europos Parlamento, atstovaujamo L. Visaggio, C. Biz ir L. Stefani,
  - Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos M. Chavier, E. Rebasti, I. Gurov ir E. Sitbon,
  - Europos Komisijos, atstovaujamos V. Di Bucci, P. Rossi, T. Scharf ir P. J. O. Van Nuffel,
- susipažinęs su 2020 m. spalio 27 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,  
priima šį

### Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 ir 48 straipsnių išaiškinimo, taip pat dėl 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/6/EB dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka) (OL L 96, 2003, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 4 t., p. 367) 14 straipsnio 3 dalies ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka (Piktnaudžiavimo rinka reglamentas) ir kuriuo panaikinama Direktyva 2003/6 ir Komisijos direktyvos 2003/124/EB, 2003/125/EB ir 2004/72/EB (OL L 173, 2014, p. 1) 30 straipsnio 1 dalies b punkto išaiškinimo ir galiojimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant DB ginčą su *Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob)* (Nacionalinė bendrovių ir vertybinių popierių biržos komisija, Italija) dėl sankcijų, skirtų DB už prekybos vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija pažeidimus ir nebendradarbiavimą *Consob* atliekant tyrimą.

### Teisinis pagrindas

#### *Sąjungos teisė*

#### *Direktyva 2003/6*

- 3 Direktyvos 2003/6 37, 38 ir 44 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:
  - „(37) Tam tikros bendros minimalios veiksmingos priemonės ir įgaliojimai, kuriuos taiko kiekvienos valstybės narės kompetentingos institucijos, užtikrins priežiūros veiksmingumą. Rinkos subjektai bei visi ekonomikos subjektai savo lygmenyje taip pat turėtų prisidėti prie rinkos vientisumo. <...>
  - (38) Siekiant užtikrinti, kad Bendrijos sistema kovojant su piktnaudžiavimu rinka būtų pakankama, reikia nedelsiant nustatyti bet kokią šioje direktyvoje nustatytą draudimą ar reikalavimų pažeidimą ir taikyti sankcijas. Tuo tikslu sankcijos turėtų būti pakankamai atgrasančios ir proporcingos pažeidimo sunkumui ir gautam pelnui bei turėtų būti nuosekliai taikomos.

<...>

(44) Šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma [Chartijoje] ir ypač jos 11 straipsnyje bei Europos žmogaus teisių [ir pagrindinių laisvių apsaugos] konvencijos 10 straipsnyje. <...>“

4 Šios direktyvos 12 straipsnyje nustatyta:

„1. Kompetentingai institucijai suteikiami visi priežiūros ir tyrimo įgaliojimai, kurie yra reikalingi jos funkcijoms vykdyti. <...>

2. Nepažeidžiant 6 straipsnio 7 dalies, šio straipsnio 1 dalyje minėti įgaliojimai vykdomi laikantis nacionalinių įstatymų ir apima teisę į bent jau šiuos dalykus:

a) turėti galimybę gauti bet kokios formos dokumentą ar jo kopiją;

b) pareikalauti informacijos iš bet kurio asmens, įskaitant tuos, kurie vienas po kito nuosekliai vykdo pavedimų perdavimą ar atitinkamas operacijas, taip pat iš jų vadovų ir, jei reikia, pasikviesti ir išklausti bet kurį tokį asmenį;

<...>

3. Šis straipsnis neturi pažeisti nacionalinės teisės nuostatų dėl profesinės paslapties.“

5 Šios direktyvos 14 straipsnyje nustatyta:

„1. Nepažeidžiant valstybės narės teisės taikyti baudžiamosios sankcijos, valstybės narės, atsižvelgdamos į savo nacionalinės teisės aktus, užtikrina, kad galima imtis atitinkamų administracinių priemonių arba taikyti administracines sankcijas atsakingiems asmenims, jeigu nesilaikoma šios direktyvos įgyvendinimo nuostatų. Valstybės narės užtikrina, kad tos priemonės būtų veiksmingos, adekvačios ir atgrasančios.

2. Laikydamosi 17 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos, Komisija informacijos reikmėms sudaro 1 dalyje minėtų administracinių priemonių ir sankcijų sąrašą.

3. Valstybės narės nustato sankcijas, kurias reikia taikyti už tai, kad nebendradarbiaujama 12 straipsnyje nurodytame tyrime.

<...>“

#### *Reglamentas Nr. 596/2014*

6 Reglamento Nr. 596/2014, kuriuo nuo 2016 m. liepos 3 d. buvo panaikinta ir pakeista Direktyva 2003/6, 62, 63, 66 ir 77 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(62) kiekvienos valstybės narės kompetentingos institucijos veiksmingomis priemonėmis, įgaliojimais ir ištekliais užtikrinamas priežiūros veiksmingumas. Atitinkamai, šiame reglamente visų pirma numatyti būtinausi priežiūros ir tyrimo įgaliojimai, kuriuos reikėtų suteikti valstybių narių kompetentingoms institucijoms vadovaujantis nacionaline teise. <...>

(63) rinkos įmonės ir visi ūkio veiklos vykdytojai taip pat turėtų prisidėti prie rinkos vientisumo užtikrinimo. <...>

<...>

(66) nors šiame reglamente nurodomi būtinausi įgaliojimai, kuriuos reikėtų suteikti kompetentingoms institucijoms, jie turi būti įgyvendinami laikantis išsamios nacionalinės teisės sistemos reikalavimų, užtikrinančių pagarbą žmogaus teisėms, įskaitant teisę į privatumą. <...>

<...>

(77) šiame reglamente paisoma pagrindinių teisių ir principų, pripažintų [Chartijoje]. Taigi šis reglamentas turėtų būti aiškinamas ir taikomas atsižvelgiant į tas teises ir principus. <...>“

7 Šio reglamento 14 straipsnyje „Draudimas prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir neteisėtai atskleisti viešai neatskleistą informaciją“ numatyta:

„Draudžiama:

- a) prekiauti ar mėginti prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija;
- b) patarti kitam asmeniui ar skatinti kitą asmenį užsiimti prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija arba
- c) neteisėtai atskleisti viešai neatskleistą informaciją.“

8 Minėto reglamento 23 straipsnio „Kompetentingų institucijų įgaliojimai“ 2 ir 3 dalyse nustatyta:

„2. Siekdamos vykdyti savo pareigas pagal šį reglamentą, kompetentingos institucijos pagal nacionalinius teisės aktus turi bent šiuos priežiūros ir tyrimo įgaliojimus:

- a) galimybę susipažinti su bet koku bet kokio pavidalo dokumentu ir kitais duomenimis ir gauti ar pasidaryti jų kopiją;
- b) reikalauti arba prašyti informacijos iš bet kurio asmens, įskaitant tuos, kurie nuolat dalyvauja teikiant pavedimus ar vykdant tam tikrus susijusius sandorius, taip pat iš jų vadovo, ir prirėikus kviesti ir apklausti tokius asmenis siekiant gauti informacijos;

<...>

3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įgyvendintos tinkamos priemonės ir kompetentingos institucijos turėtų visus priežiūros ir tyrimo įgaliojimus, būtinus jų pareigoms vykdyti.

<...>“

9 To paties reglamento 30 straipsnyje „Administracinės sankcijos ir kitos administracinės priemonės“ nustatyta:

„1. Nedarant poveikio bet kurioms baudžiamosioms sankcijoms ir nedarant poveikio kompetentingų institucijų priežiūros įgaliojimams pagal 23 straipsnį, valstybės narės vadovaudamosi nacionaliniais teisės aktais įgalioja kompetentingas institucijas imtis atitinkamų administracinių sankcijų ir kitų administracinių priemonių ir taikyti jas bent šiems pažeidimams:

- a) šio reglamento 14 ir 15 straipsnių <...> pažeidimams; ir
- b) jeigu nebendradarbiaujama arba nevykdomi reikalavimai atliekant tyrimą ar patikrinimą arba nevykdomas 23 straipsnio 2 dalyje nurodytas prašymas.

Valstybės narės iki 2016 m. liepos 3 d. gali nuspręsti nenustatyti administracinių sankcijų, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, kai toje pastraipos a ir b punktuose nurodytiems pažeidimams jau taikomos baudžiamosios sankcijos pagal jų nacionalinę teisę. Jei valstybės narės taip nusprendžia, jos praneša Komisijai ir [Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai (EVPRI)] apie atitinkamas baudžiamosios teisės nuostatas.

<...>

2. Valstybės narės pagal nacionalinius teisės aktus užtikrina, kad kompetentingos institucijos turėtų įgaliojimus skirti bent jau toliau nurodytas administracines sankcijas ir imtis bent jau toliau nurodytų administracinių priemonių įvykus 1 dalyje pirmos pastraipos a punkte nurodytiems pažeidimams:

- a) nurodyti, kad pažeidimą padaręs asmuo nutrauktų su pažeidimu susijusią veiklą ir nebekartotų tų veiksmų;
- b) reikalauti grąžinti dėl pažeidimo gautą pelną ar sumą, pelnytą išvengus nuostolių, jeigu tai galima nustatyti;
- c) paskelbti viešą įspėjimą, kuriame nurodytas pažeidimą padaręs asmuo ir pažeidimo pobūdis;
- d) atšaukti arba sustabdyti investicinės įmonės leidimą;
- e) vadovaujamas investicinės įmonės pareigas einančiam asmeniui ar kitam fiziniam asmeniui, kuris laikomas atsakingu už pažeidimą, laikinai uždrausti eiti vadovaujamas pareigas investicinėse įmonėse;
- f) jeigu pakartotinai padaromi 14 ar 15 straipsnių pažeidimai, bet kuriam vadovaujamas investicinės įmonės pareigas einančiam asmeniui ar kitam fiziniam asmeniui, kuris laikomas atsakingu už pažeidimą, visam laikui uždrausti eiti vadovaujamas pareigas investicinėse įmonėse;
- g) vadovaujamas investicinės įmonės pareigas einančiam asmeniui ar kitam fiziniam asmeniui, kuris laikomas atsakingu už pažeidimą, laikinai uždrausti veikti savo labui;
- h) taikyti didžiausias administracines pinigines sankcijas, kurių suma gali būti iki trijų kartų didesnė nei padarius pažeidimą gauto pelno ar išvengtų nuostolių suma, kai ją įmanoma nustatyti;
- i) fiziniams asmenims taikyti didžiausias administracines pinigines sankcijas, kurių dydis bent:
  - i) už 14 ir 15 straipsnių pažeidimus – 5 000 000 [eurų], o tose valstybėse narėse, kuriose euro nėra oficiali valiuta, – atitinkama suma nacionaline valiuta pagal valiutos keitimo kursą 2014 m. liepos 2 d.; <...>

<...>

Nuorodos į kompetentingą instituciją nedaro poveikio kompetentingos institucijos įgaliojimams vykdyti savo funkcijas bet kuriuo 23 straipsnio 1 dalyje nurodytu būdu.

<...>

3. Be 2 dalyje nurodytų įgaliojimų taikyti sankcijas valstybės narės gali kompetentingoms institucijoms pagal nacionalinius teisės aktus suteikti kitus sankcijų taikymo įgaliojimus ir užtikrinti didesnes sankcijas nei nustatyta toje dalyje.“

## Italijos teisė

- 10 Italijos Respublika perkėlė Direktyvą 2003/6 į nacionalinę teisę 2005 m. balandžio 18 d. *legge n. 62 – Disposizioni per l'adempimento di obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia alle Comunità europee. Legge comunitaria 2004* (Įstatymas Nr. 62 dėl nuostatų, skirtų iš Italijos narystės Europos Bendrijoje kylantiems įsipareigojimams įvykdyti – 2004 m. Bendrijos įstatymas; GURI, Nr. 76 paprastasis priedas, 2005 m. balandžio 27 d.) 9 straipsniu. Šiuo straipsniu į 1998 m. vasario 24 d. *decreto legislativo n. 58 – Testo unico delle disposizioni in materia di intermediazione finanziaria, ai sensi degli articoli 8 e 21 della legge 6 febbraio 1996, n. 52* (Įstatyminis dekretas Nr. 58 dėl Bendrojo finansinį tarpininkavimą reglamentuojančių nuostatų teksto pagal 1996 m. vasario 6 d. Įstatymo Nr. 52 8 ir 21 straipsnius; toliau – bendrasis tekstas) buvo įtrauktos įvairios nuostatos, be kita ko, šio bendrojo teksto 187bis straipsnis, susijęs su administraciniu pažeidimu dėl prekybos vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir minėto teksto 187quindecies straipsnis, susijęs su sankcijomis, taikytinomis už nebendradarbiavimą *Consob* atliekant tyrimą.
- 11 Bendrojo teksto 187bis straipsnis „Prekyba vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija“ (redakcija, galiojusi klostantis faktinėms aplinkybėms pagrindinėje byloje) buvo suformuluotas taip:

„1. Nedarant poveikio baudžiamosioms sankcijoms, kai veika sudaro nusikaltimą, kiekvienas asmuo, kuriam dėl jo buvimo emitento administracijos, valdybos ar priežiūros organo nariu, dėl to, kad jis turi emitento kapitalo dalį arba dirba pagal darbo sutartį, vykdo profesinę veiklą ar pareigas, įskaitant viešąsias pareigas, arba yra tarnautojas, žinoma viešai neatskleista informacija, gali būti baudžiamas nuo 20 000 EUR iki 3 000 000 EUR administracine bauda, jeigu jis:

- a) naudodamasis tokia informacija tiesiogiai arba netiesiogiai, savo arba trečiųjų asmenų sąskaita perka, parduoda arba vykdo kitas operacijas, susijusias su finansinėmis priemonėmis;
- b) atskleidžia informaciją kitiems asmenims ir tai nėra susiję su įprastu jo darbo, profesinės veiklos, pareigų ar tarnybos vykdymu;
- c) remdamasis tokia informacija pataria kitiems asmenims arba juos skatina atlikti kurią nors iš a punkte nurodytų operacijų.

2. 1 dalyje numatyta bauda taip pat taikoma kiekvienam asmeniui, kuris, žinodamas viešai neatskleistą informaciją dėl rengiamos arba įvykdytos nusikalstamos veikos, atlieka vieną iš minėtoje 1 dalyje nurodytų veiksmų.

3. Šiame straipsnyje „finansinės priemonės“ taip pat yra 1 straipsnio 2 dalyje nurodytos finansinės priemonės, kurių vertė priklauso nuo 180 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos finansinės priemonės.

4. 1 dalyje numatyta bauda taip pat taikoma kiekvienam asmeniui, kuris, žinodamas viešai neatskleistą informaciją ir kaip įprastai rūpestingas asmuo suvokdamas arba galėdamas suvokti, kad ši informacija yra neatskleistino pobūdžio, įvykdo bet kurią iš toje dalyje nurodytų veiksmų.

5. 1, 2 ir 4 dalyse numatytos administracinės baudos gali būti padidintos iki trijų kartų arba prie jų gali būti pridėta suma, kuri iki dešimt kartų viršytų dėl pažeidimo gautų pajamų arba pelno vertę, jeigu, atsižvelgiant į pažeidimą padariusį asmenį ar gautų pajamų arba pelno vertę, neužtenka skirti tik baudas, net jeigu jos yra maksimalios.

6. Šiame straipsnyje nurodytais atvejais bandymas prilyginamas įvykdymui.“

- 12 Bendrojo teksto (redakcijos, galiojusios klostantis faktinėms aplinkybėms pagrindinėje byloje) 187quindecies straipsnyje „*Consob* priežiūros veiklos apsauga“ buvo numatyta:

„1. Išskyrus atvejus, numatytus *Codice civile* [(Civilinis kodeksas)] 2638 straipsnyje, asmeniui, kuris laiku nevykdo *Consob* reikalavimų arba dėl kurio uždelsiamas šių funkcijų vykdymas, gali būti skiriama administracinė bauda nuo 10 000 EUR iki 200 000 EUR.“

- 13 Šis 187quindecies straipsnis buvo iš dalies pakeistas *decreto legislativo n. 129 del 2017* (2017 m. Įstatyminis dekretas Nr. 129). Minėtas bendrojo teksto 187quindecies straipsnis (šiuo metu galiojančios redakcijos) „*Banca d'Italia* [(Italijos bankas)] ir *Consob* priežiūros veiklos apsauga“ suformuluotas taip:

„1. Išskyrus atvejus, numatytus Civilinio kodekso 2638 straipsnyje, asmuo, kuris laiku nevykdo Italijos banko ir *Consob* reikalavimų ar nebendradarbiauja su šiomis institucijoms joms vykdant savo priežiūros funkcijas arba dėl kurio uždelsiamas šių funkcijų vykdymas, baudžiamas pagal šio straipsnio nuostatas.

1bis. Jei pažeidimą padaro fizinis asmuo, jam gali būti skiriama administracinė bauda nuo 10 000 EUR iki 5 000 000 EUR.

<...>“

### **Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai**

- 14 2012 m. gegužės 2 d. sprendimu *Consob*, remdamasi bendrojo teksto 187bis straipsniu, skyrė DB dvi pinigines baudas, atitinkamai 200 000 EUR ir 100 000 EUR, už 2009 m. vasario 19–26 d. padarytą administracinę pažeidimą dėl prekybos pasinaudojant viešai neatskleista informacija, kuri sudarė dvi dalys, t. y. prekyba vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija ir neteisėtas viešai neatskleistos informacijos atskleidimas.
- 15 Ji taip pat skyrė jam 50 000 EUR baudą už bendrojo teksto 187quindecies straipsnyje nurodytą administracinę pažeidimą, nes teko kelis kartus nukelti apklausos, į kurią jis buvo kviečiamas kaip apie faktines aplinkybes informuotas asmuo, datą, o atvykęs į apklausą jis atsisakė atsakyti į pateiktus klausimus.
- 16 Be to, *Consob* skyrė DB bendrojo teksto 187quater 1 dalyje nurodytą papildomą sankciją, susijusią su laikinuoju reputacijos praradimu 18 mėnesių laikotarpiui, ir nurodė konfiskuoti turtą, lygiavertį pelnui arba priemonėms, kuriomis buvo pasinaudota šiam pelnui gauti, kaip numatyta bendrojo teksto 187sexies straipsnyje.
- 17 DB apskundė šias sankcijas *Corte di appello di Roma* (Romos apeliacinis teismas, Italija); šis teismas skundą atmetė. DB dėl šio sprendimo pateikė kasacinį skundą *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis teismas, Italija). 2018 m. vasario 16 d. nutartimi tas teismas pateikė *Corte costituzionale* (Konstitucinis Teismas, Italija) du papildomus konstitucingumo klausimus; iš jų tik pirmasis yra reikšmingas nagrinėjant šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą.
- 18 Šis klausimas susijęs su bendrojo teksto 187quindecies straipsniu tiek, kiek pagal šią nuostatą turi būti baudžiamas asmuo, kuris laiku nevykdo *Consob* reikalavimų arba dėl kurio uždelsiamas jos priežiūros funkcijų vykdymas, įskaitant asmenį, kurį *Consob*, vykdydama savo funkcijas, kaltina pažeidimo dėl prekybos vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija padarymu.

- 19 Sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Corte costituzionale* (Konstitucinis Teismas) pažymi, kad bendrojo teksto 187quindecies straipsnio konstitucingumo klausimas pateiktas remiantis keliomis teisėmis ir principais, iš kurių kai kurie kildinami iš nacionalinės teisės, t. y. Italijos Konstitucijoje numatytos teisės į gynybą ir šalių lygybės vykstant procesui principu, o kiti – iš tarptautinės ir Sąjungos teisės.
- 20 To teismo teigimu, teisė tylėti ir neduoti parodymų prieš save (toliau – teisė tylėti), grindžiama nurodytomis Konstitucijos, Sąjungos teisės ir tarptautinės teisės nuostatomis, savaime neturėtų pateisinti susijusio asmens atsisakymo atvykti į *Consob* paskirtą apklausą ar jo delsimą atvykti, jeigu būtų užtikrinta šio asmens teisė neatsakyti į per apklausą jam pateiktus klausimus. Tačiau šiuo atveju tokios garantijos nebuvo.
- 21 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, reikia, pirma, atsižvelgti į pavojų, kad dėl pareigos bendradarbiauti su kompetentinga priežiūros institucija asmuo, tariamai padaręs administracinės teisės pažeidimą, už kurį gali būti skirta baudžiamoji pobūdžio sankcija, taip pat gali faktiškai prisidėti prie jam pareikšto baudžiamojai kaltinimo. Šiuo klausimu šis teismas pažymi, kad pagal Italijos teisę prekyba vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija, kuria kaltinamas DB, yra ir administracinis pažeidimas, ir baudžiamasis nusižengimas, ir kad su tuo susijusios procedūros gali būti pradėtos ir tęsiamos vienu metu, atsižvelgiant į Chartijos 50 straipsnyje įtvirtintą *ne bis in idem* principą (2018 m. kovo 20 d. Sprendimo *Garlsson Real Estate ir kt.*, C-537/16, EU:C:2018:193, 42–63 punktai).
- 22 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją teisė tylėti, kylanti iš 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnio, pažeidžiama, kai asmenys yra baudžiami pagal nacionalinę teisę, nes neatsakė į administravimo institucijų klausimus vykstant administracinių pažeidimų konstatavimo procedūroms, per kurias gali būti skirtos baudžiamoji pobūdžio sankcijos (2001 m. gegužės 3 d. EŽTT sprendimo *J.B. prieš Šveicariją*, CE:ECHR:2001:0503JUD003182796, 63–71 punktai; 2005 m. spalio 4 d. EŽTT sprendimo *Shannon prieš Jungtinę Karalystę*, CE:ECHR:2005:1004JUD000656303, 38–41 punktai ir 2012 m. balandžio 5 d. EŽTT sprendimo *Chambaz prieš Šveicariją*, CE:ECHR:2012:0405JUD001166304, 50–58 punktai).
- 23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, kadangi bendrojo teksto 187quindecies straipsnis į Italijos teisės sistemą įtrauktas vykdamas Direktyvos 2003/6 14 straipsnio 3 dalyje nustatytą specialią pareigą ir šiuo metu juo konkrečiai įgyvendinamas Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalies b punktas, pripažinimas, kad minėtas 187quindecies straipsnis prieštarauja Konstitucijai, pažeistų Sąjungos teisę, jei šios antrinės Sąjungos teisės nuostatos turėtų būti aiškinamos kaip įpareigojančios valstybes nares asmenį, kuris įtariamas padaręs prekybos vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija pažeidimą, bausti už tylėjimą per kompetentingos institucijos vykdomą apklausą. Vis dėlto būtų galima suabejoti tokios pareigos skirti sankcijas suderinamumu su Chartijos 47 ir 48 straipsniais, pagal kuriuos, atrodo, taip pat pripažįstama tokios pat apimties teisė tylėti, kaip išplaukia iš EŽTK 6 straipsnio ir Italijos Konstitucijos.
- 24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad Teisingumo Teismo jurisprudencija, pagal kurią asmuo, dėl kurio pradėtas tyrimas vykstant Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimo procedūrai, privalo atsakyti į išimtinai su faktinėmis aplinkybėmis susijusius klausimus, vis dėlto labai apriboja suinteresuotojo asmens teisę net ir netiesiogiai neprisidėti prie parodymų prieš save davimo.
- 25 Ši jurisprudencija, kuri buvo suformuota dėl juridinių, o ne dėl fizinių asmenų, ir didžiąja dalimi – iki to laiko, kai buvo priimta Chartija, atrodo sunkiai suderinama su Italijos teisės sistemoje numatytų administracinių sankcijų už prekybą vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija baudžiamuoju pobūdžiu, kurį 2018 m. kovo 20 d. Sprendime *Di Puma ir Zecca* (C-596/16 ir C-597/16, EU:C:2018:192) pripažino Teisingumo Teismas.



26 Kadangi Teisingumo Teismas ir Sąjungos teisės aktų leidėjas iki šiol nenagrinėjo klausimo, ar pagal Chartijos 47 ir 48 straipsnius, atsižvelgiant į Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją, susijusią su EŽTK 6 straipsniu, reikalaujama pripažinti teisės tylėti egzistavimą per administracines procedūras, per kurias gali būti skirtos baudžiamojo pobūdžio sankcijos, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad prieš priimdamas sprendimą dėl jam pateikto konstitucingumo klausimo privalo kreiptis į Teisingumo Teismą dėl Direktyvos 2003/6 14 straipsnio 3 dalies ir Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalies b punkto išaiškinimo ir prireikus dėl jų galiojimo atsižvelgiant į Chartijos 47 ir 48 straipsnius.

27 Šiomis aplinkybėmis *Corte costituzionale* (Konstitucinis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar *ratione temporis* taikoma Direktyvos 2003/6 14 straipsnio 3 dalis ir Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalies b punktas turėtų būti aiškinami taip, kad pagal juos valstybėms narėms leidžiama nebausti asmens, kuris atsisako atsakyti į kompetentingos institucijos klausimus, jei iš atsakymų į tokius klausimus gali paaiškėti, kad jis yra padaręs nusikalstamą veiką, už kurią baudžiama taikant „represinio“ pobūdžio administracines sankcijas?

2. Ar, jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas, *ratione temporis* taikoma Direktyvos 2003/6 14 straipsnio 3 dalis ir Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalies b punktas yra suderinami su [Chartijos] 47 ir 48 straipsniais, atsižvelgiant į Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją, susijusią su EŽTK 6 straipsniu, ir į valstybėms narėms bendras konstitucines tradicijas, jeigu pagal juos gali būti baudžiamas ir asmuo, kuris atsisako atsakyti į kompetentingos institucijos klausimus, jei iš atsakymų į tokius klausimus gali paaiškėti, kad jis yra padaręs nusikalstamą veiką, už kurią baudžiama taikant „represinio“ pobūdžio administracines sankcijas?“

### Dėl prejudicinių klausimų priimtinumų

28 Savo rašytinėse pastabose Europos Sąjungos Taryba kelia klausimą dėl Reglamento Nr. 596/2014, kuris, atsižvelgiant į jo įsigaliojimo datą, netaikomas pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms, reikšmės priimant sprendimą pagrindinėje byloje.

29 Pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės aiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nustatytas faktines aplinkybes ir teisės pagrindus, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prašymo, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teises aplinkybes, būtinas tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus ir suprastų priežastis, dėl kurių nacionalinis teismas mano, kad, siekiant išspręsti jo nagrinėjamą ginčą, reikalinga gauti atsakymus į tuos klausimus (šiuo klausimu žr. 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *Filipiak*, C-314/08, EU:C:2009:719, 40–42 punktus ir 2019 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Slovenské elektrárne*, C-376/18, EU:C:2019:1068, 24 punktą).

30 Nagrinėjamu atveju *Corte costituzionale* (Konstitucinis Teismas) mano, kad reikia priimti sprendimą dėl bendro teksto 187quindecies straipsnio ne tik atsižvelgiant į redakciją, galiojusią klostantis faktinėms aplinkybėms pagrindinėje byloje, kuria buvo perkelta Direktyvos 2003/6 14 straipsnio 3 dalis, bet ir į šiuo metu galiojančią redakciją, kuria įgyvendinamas Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalies b punktas. Šiuo klausimu jis remiasi Direktyvos 2003/6 ir Reglamento Nr. 596/2014 nuostatų nuoseklumu ir tęstinumu ryšiu, kuris pateisina visų analogiškų nuostatų, t. y. šios direktyvos 14 straipsnio 3 dalies ir šio reglamento 30 straipsnio 1 dalies b punkto, nagrinėjimą.

- 31 Be to, kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos, bendro teksto 187quindecies straipsnio pripažinimas prieštaraujančiu Konstitucijai taip pat turėtų įtakos šiuo metu galiojančiai šio straipsnio redakcijai, kuria įgyvendinamas Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalies b punktas.
- 32 Tokiomis aplinkybėmis nėra akivaizdu, kad prašomas pastarosios nuostatos išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku.
- 33 Taigi pateikti klausimai turi būti pripažinti priimtinais.

### Dėl prejudicinių klausimų

- 34 Klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2003/6 14 straipsnio 3 dalį ir Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalies b punktą, siejamus su Chartijos 47 ir 48 straipsniais, reikia aiškinti taip, kad pagal šias nuostatas valstybėms narėms leidžiama neskirti sankcijos fiziniam asmeniui, kuris atsisako atsakyti į jo apklausą remiantis šia direktyva ar šiuo reglamentu vykdančios kompetentingos institucijos klausimus, jei iš atsakymų į tuos klausimus gali paaiškėti jo atsakomybė už pažeidimą, už kurį gali būti skirtos baudžiamojo pobūdžio administracinės sankcijos.
- 35 Šiuo klausimu visų pirma reikia priminti, kad pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį jos nuostatos skirtos Europos Sąjungos institucijoms ir valstybėms narėms, kai šios įgyvendina Sąjungos teisę.
- 36 Be to, nors pateikti klausimai susiję su Chartijos 47 ir 48 straipsniais, kuriuose, be kita ko, įtvirtinta teisė į teisingą bylos nagrinėjimą ir nekaltumo prezumpcija, prašyme priimti prejudicinį sprendimą taip pat nurodomos EŽTK 6 straipsnyje garantuojamos teisės. Nors EŽTK, kol Sąjunga prie jos neprisijungė, nėra į Sąjungos teisės sistemą formaliai integruota teisės priemonė, vis dėlto reikia priminti, kad, kaip patvirtina ESS 6 straipsnio 3 dalis, EŽTK pripažįstamos pagrindinės teisės sudaro Sąjungos teisės bendruosius principus. Be to, Chartijos 52 straipsnio 3 dalimi, kurioje Chartijoje įtvirtintoms teisėms, atitinkančioms EŽTK užtikrinamas teisės, suteikiama ta pati prasmė ir apimtis, kaip suteikta minėtos konvencijos, siekiama užtikrinti būtiną darną tarp atitinkamų teisių, nedarant neigiamos įtakos Sąjungos teisės ir Teisingumo Teismo autonomijai (šiuo klausimu žr. 2018 m. kovo 20 d. Sprendimo *Garlsson Real Estate ir kt.*, C-537/16, EU:C:2018:193, 24 ir 25 punktus).
- 37 Remiantis su Pagrindinių teisių chartija susijusiais išaiškinimais (OL C 303, 2007, p. 17), Chartijos 47 straipsnio antra pastraipa atitinka EŽTK 6 straipsnio 1 dalį, o Chartijos 48 straipsnis yra „toks pat“ kaip EŽTK 6 straipsnio 2 ir 3 dalys. Taigi Teisingumo Teismas, aiškindamas Chartijos 47 straipsnio antrą pastraipą ir 48 straipsnį, turi atsižvelgti į atitinkamas EŽTK 6 straipsnyje garantuojamas teises kaip į minimalų apsaugos lygį, kaip jas aiškina Europos Žmogaus Teisių Teismas (šiuo klausimu žr. 2019 m. gegužės 21 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Žemės ūkio paskirties žemės uzufuktas)*, C-235/17, EU:C:2019:432, 72 punktą; 2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *La Quadrature du Net ir kt.*, C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 124 punktą; taip pat 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Centraal Israëlitisch Consistorie van België ir kt.*, C-336/19, EU:C:2020:1031, 56 punktą).
- 38 Šiuo klausimu Europos Žmogaus Teisių Teismas pažymėjo, kad nors EŽTK 6 straipsnyje aiškiai neminima teisė tylėti, tai – visuotinai pripažinta tarptautinė norma, kuri yra teisingo bylos nagrinėjimo sąvokos esmė. Apsaugant kaltinamąjį asmenį nuo valdžios institucijų neteisėtos prievartos, ši teisė padeda išvengti teisminių klaidų ir užtikrinti minėtu 6 straipsniu siekiamą rezultatą (šiuo klausimu žr. 1996 m. vasario 8 d. EŽTT sprendimo *John Murray prieš Jungtinę Karalystę*, CE:ECHR:1996:0208JUD001873191, 45 punktą).
- 39 Teisės tylėti apsauga siekiama užtikrinti, kad kaltinimą baudžiamojoje byloje pagrindžiantys argumentai nebūtų paremti įrodymais, gautais dėl prievartos ar spaudimo, prieš kaltinamojo valią (šiuo klausimu žr. 1996 m. gruodžio 17 d. EŽTT sprendimo *Saunders prieš Jungtinę Karalystę*,

CE:ECHR:1996:1217JUD001918791, 68 punktą); ši teisė pažeidžiama tuo atveju, kai įtariamasis, kuriam grasinama sankcijomis parodymų nedavimo atveju, duoda parodymus arba baudžiamas už atsisakymą tai daryti (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 13 d. EŽTT sprendimo *Ibrahim ir kt. prieš Jungtinę Karalystę*, CE:ECHR:2016:0913JUD005054108, 267 punktą).

- 40 Teisė tylėti pagrįstai negali apsiriboti prisipažinimu ar pastabomis, tiesiogiai keliančiomis pavojų apklausiamam asmeniui, bet taip pat apima informaciją apie faktinius klausimus, kurie vėliau gali būti panaudoti grindžiant kaltinimą, ir taip turėti įtakos to asmens nubaudimui ar paskirtai sankcijai (šiuo klausimu žr. 1996 m. gruodžio 17 d. EŽTT sprendimo *Saunders prieš Jungtinę Karalystę*, CE:ECHR:1996:1217JUD001918791, 71 punktą ir 2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *Corbet ir kt. prieš Prancūziją*, CE:ECHR:2015:0319JUD000749411, 34 punktą).
- 41 Vis dėlto teise tylėti negalima pateisinti bet kokio nebendradarbiavimo su kompetentingomis institucijomis, pavyzdžiui, atsisakymo atvykti į jų numatytą žodinę apklausą ar vilkinimo veiksmų, kuriais siekiama atidėti jų apklausą.
- 42 Dėl klausimo, kokiomis sąlygomis šios teisės turi būti paisoma ir procedūrose dėl administracinių pažeidimų konstatavimo, reikia pabrėžti, kad ta pati teisė turi būti taikoma procedūrose, per kurias gali būti skiriamos baudžiamojo pobūdžio administracinės sankcijos. Vertinant šį pobūdį svarbūs trys kriterijai. Pirmasis – tai teisinis pažeidimo kvalifikavimas vidaus teisėje, antrasis – pats pažeidimo pobūdis ir trečiasis – suinteresuotajam asmeniui gresiančios sankcijos pobūdis ir griežtumo laipsnis (2018 m. kovo 20 d. Sprendimo *Garlsson Real Estate ir kt.*, C-537/16, EU:C:2018:193, 28 punktas).
- 43 Nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į šiuos kriterijus, turi įvertinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamos administracinės sankcijos yra baudžiamojo pobūdžio, vis dėlto šis teismas teisingai primena, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją tam tikromis *Consob* skirtomis administracinėmis sankcijomis siekiama represinio tikslo ir jų griežtumo laipsnis gali būti toks didelis, kad galėtų būti baudžiamojo pobūdžio (šiuo klausimu žr. 2018 m. kovo 20 d. Sprendimo *Di Puma ir Zecca*, C-596/16 ir C-597/16, EU:C:2018:192, 38 punktą ir 2018 m. kovo 20 d. Sprendimo *Garlsson Real Estate ir kt.*, C-537/16, EU:C:2018:193, 34 ir 35 punktus). Europos Žmogaus Teisių Teismas iš esmės padarė tokią pačią išvadą (2014 m. kovo 4 d. EŽTT sprendimo *Grande Stevens ir kt. prieš Italiją*, CE:ECHR:2014:0304JUD001864010, 101 punktas).
- 44 Be to, net darant prielaidą, kad šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjamos priežiūros institucijos DB skirtos sankcijos neturi būti baudžiamojo pobūdžio, būtinybė paisyti teisės tylėti per šios vykdomą tyrimo procedūrą taip pat galėtų kilti iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nurodytos aplinkybės, kad pagal nacionalinės teisės aktus per šią procedūrą surinkti įrodymai gali būti panaudoti baudžiamajame procese prieš tą asmenį, siekiant įrodyti, kad buvo padarytas baudžiamasis nusizengimas.
- 45 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio sprendimo 35–44 punktuose, reikia konstatuoti, kad tarp iš Chartijos 47 straipsnio antros pastraipos ir 48 straipsnio išplaukiančių garantijų, kurių turi laikytis tiek Sąjungos institucijos, tiek valstybės narės, kai jos įgyvendina Sąjungos teisę, yra, be kita ko, fizinio asmens, kuris „kaltinamas“, kaip tai suprantama pagal antrąją iš šių nuostatų, teisė tylėti. Ši teisė, be kita ko, draudžia nubausti tokį asmenį už atsisakymą kompetentingai institucijai pagal Direktyvą 2003/6 arba Reglamentą Nr. 596/2014 pateikti atsakymus, iš kurių gali paaiškėti jo atsakomybė už nusikalstamą veiką, už kurią baudžiama baudžiamojo pobūdžio administracinėmis sankcijomis, arba dėl kurių gali kilti jo baudžiamoji atsakomybė.
- 46 Šios analizės nepaneigia Teisingumo Teismo jurisprudencija, susijusi su Sąjungos konkurencijos taisyklėmis, iš kurios iš esmės matyti, kad per procedūrą dėl šių taisyklių pažeidimo nustatymo atitinkama įmonė gali būti priversta pateikti visą būtiną informaciją apie faktus, kurie jai gali būti žinomi, ir prireikus perduoti turimus su tuo susijusius dokumentus, net jeigu jais pasinaudojus galima įrodyti jos antikonkurencinį elgesį (šiuo klausimu žr. 1989 m. spalio 18 d. Sprendimo *Orkem /*

*Komisija*, 374/87, EU:C:1989:387, 34 punktą; 2006 m. birželio 29 d. Sprendimo *Komisija / SGL Carbon*, C-301/04 P, EU:C:2006:432, 41 punktą ir 2007 m. sausio 25 d. Sprendimo *Dalmine / Komisija*, C-407/04 P, EU:C:2007:53, 34 punktą).

- 47 Pirma, Teisingumo Teismas šiame kontekste taip pat nusprendė, kad ši įmonė neturėtų būti įpareigota pateikti atsakymus, kuriais remdamasi ji galėtų pripažinti tokio pažeidimo buvimą (šiuo klausimu žr. 1989 m. spalio 18 d. Sprendimo *Orkem / Komisija*, 374/87, EU:C:1989:387, 35 punktą ir 2006 m. birželio 29 d. Sprendimo *Komisija / SGL Carbon*, C-301/04 P, EU:C:2006:432, 42 punktą).
- 48 Antra, kaip nurodo pats prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pirmesniuose dviejuose šio sprendimo punktuose priminta jurisprudencija susijusi su procedūromis, per kurias gali būti skirtos sankcijos įmonėms ir įmonių grupėms. Ji negali būti taikoma pagal analogiją, kai siekiama nustatyti fizinių asmenų, kuriems, kaip antai DB, taikoma procedūra dėl prekybos vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija pažeidimo, teisės tylėti apimtį.
- 49 Atsižvelgiant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo abejones dėl Direktyvos 2003/6 14 straipsnio 3 dalies ir Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalies b punkto galiojimo, taip pat į Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje ir 48 straipsnyje įtvirtintą teisę tylėti, dar reikia patikrinti, ar šios Sąjungos antrinės teisės nuostatos gali būti aiškinamos taip, kad jos atitiktų šią teisę tylėti tiek, kiek pagal jas neįpareigojama bausti fizinį asmenį už jo atsisakymą pateikti kompetentingai valdžios institucijai pagal šią direktyvą arba šį reglamentą atsakymus, dėl kurių gali kilti jo atsakomybė už pažeidimą, už kurį skiriamos baudžiamojo pobūdžio administracinės sankcijos, arba dėl kurių gali kilti jo baudžiamoji atsakomybė.
- 50 Šiuo klausimu visų pirma reikia priminti, kad pagal bendrąjį aiškinimo principą Sąjungos antrinės teisės aktas turi būti aiškinamas kiek įmanoma taip, kad nebūtų paneigtas jo galiojimas, ir laikantis visos pirminės teisės, be kita ko, Chartijos, nuostatų. Taigi, kai teisės aktą galima aiškinti įvairiai, pirmenybę reikia teikti pirminę teisę atitinkančiam aiškinimui, o ne tokiam, dėl kurio reikėtų konstatuoti nesuderinamumą su ja (2019 m. gegužės 14 d. Sprendimo *M ir kt. (Pabėgėlio statuso panaikinimas)*, C-391/16, C-77/17 ir C-78/17, EU:C:2019:403, 77 punktą). Direktyvos 2003/6 44 konstatuojamojoje dalyje ir Reglamento Nr. 596/2014 77 konstatuojamojoje dalyje, be kita ko, pažymėta, kad šiais dviem teisės aktais paisoma Chartijoje įtvirtintų pagrindinių teisių ir principų.
- 51 Visų pirma dėl Direktyvos 2003/6 14 straipsnio 3 dalies reikia pažymėti, kad joje nurodyta, jog valstybės narės turi nustatyti sankcijas, taikytinas tuo atveju, jei nebendradarbiaujama vykstant tyrimui, priskirtinam šios direktyvos 12 straipsnio taikymo sričiai. Jame patikslina, kad šiuo tikslu kompetentinga institucija turi turėti galimybę pareikalauti informacijos iš bet kurio asmens, ir, jei reikia, pasikviesti ir išklausti bet kurį tokį asmenį.
- 52 Nors šiose dviejose nuostatose aiškiai neatmetama galimybė, kad valstybių narių pareiga nustatyti tokiu atveju taikytinas sankcijas irgi taikoma taip apklausiamo asmens atsisakymui pateikti šiai institucijai atsakymus, dėl kurių gali kilti jo atsakomybė už pažeidimą, už kurį skiriamos baudžiamojo pobūdžio sankcijos, arba gali kilti jo baudžiamoji atsakomybė, Direktyvos 2003/6 14 straipsnio 3 dalies formuluotė taip pat nedraudžia taikyti šios nuostatos aiškinimo, pagal kurį ši pareiga netaikytina panašiu atveju.
- 53 Kiek tai susiję su Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalies b punktu, šioje nuostatoje įpareigojama imtis administracinių sankcijų, jeigu nebendradarbiaujama arba nevykdomi reikalavimai atliekant tyrimą ar patikrinimą arba nevykdomas šio reglamento 23 straipsnio 2 dalyje nurodytas prašymas; pastarojo straipsnio 2 dalies b punkte patikslinta, kad tai apima tokių asmenų apklausą siekiant gauti informacijos.

- 54 Vis dėlto reikia pažymėti, kad nors pagal Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalį reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, jog kompetentingos valdžios institucijos turėtų įgaliojimus skirti sankcijas ir kitas atitinkamas priemones, be kita ko, šios nuostatos b punkte nurodytais atvejais, šios valstybės narės neįpareigojamos numatyti tokių sankcijų ar priemonių taikymo fiziniams asmenims, kurie, atliekant tyrimą dėl pažeidimo, už kurį gali būti skiriamos baudžiamojo pobūdžio sankcijos, atsisako kompetentingai valdžios institucijai pateikti atsakymus, dėl kurių gali kilti jų atsakomybė už tokį pažeidimą arba jų baudžiamoji atsakomybė.
- 55 Vadinasi, kad atitiktų Chartijos 47 ir 48 punktus, Direktyvos 2003/6 14 straipsnio 3 dalis ir Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalies b punktas turėtų būti aiškinami taip, kad pagal juos nereikalaujama bausti fizinio asmens, kuris atsisako pateikti kompetentingai institucijai atsakymus, dėl kurių gali kilti jo atsakomybė už pažeidimą, už kurį skiriamos baudžiamojo pobūdžio sankcijos, arba gali kilti jo baudžiamoji atsakomybė.
- 56 Taip aiškinamų šių Sąjungos antrinės teisės nuostatų galiojimui atsižvelgiant į Chartijos 47 ir 48 straipsnius nedaro poveikio tai, kad jose nėra aiškiai atmeta galimybė skirti sankciją už tokį atsisakymą.
- 57 Galiausiai šiomis aplinkybėmis svarbu priminti, kad diskrecija, kuri valstybėms narėms suteikiama pagal Sąjungos antrinės teisės aktą, jos turi naudotis atsižvelgdamos į pagrindines teises (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 13 d. Sprendimo *E.*, C-635/17, EU:C:2019:192, 53 ir 54 punktus). Taigi, įgyvendindamos įsipareigojimus pagal Direktyvą 2003/6 arba Reglamentą Nr. 596/2014, jos turi užtikrinti, kaip nurodyta šio sprendimo 45 punkte, kad atsižvelgdama į Chartijos 47 ir 48 straipsniuose garantuojamą teisę tylėti kompetentinga institucija negalėtų nubausti fizinio asmens už atsisakymą pateikti šiai institucijai atsakymus, dėl kurių galėtų kilti jo atsakomybė už pažeidimą, už kurį gali būti skiriamos baudžiamojo pobūdžio administracinės sankcijos, arba galėtų kilti jo baudžiamoji atsakomybė.
- 58 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2003/6 14 straipsnio 3 dalį ir Reglamento Nr. 596/2014 30 straipsnio 1 dalies b punktą, siejamus su Chartijos 47 ir 48 straipsniais, reikia aiškinti taip, kad pagal šias nuostatas valstybėms narėms leidžiama neskirti sankcijos fiziniam asmeniui, kuris atsisako atsakyti į jo apklausą remiantis šia direktyva arba šiuo reglamentu vykdančios kompetentingos institucijos klausimus, jei iš atsakymų į šiuos klausimus gali paaiškėti jo atsakomybė už pažeidimą, už kurį gali būti skirtos baudžiamojo pobūdžio administracinės sankcijos, arba gali kilti jo baudžiamoji atsakomybė.

### **Dėl bylinėjimosi išlaidų**

- 59 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

**2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/6/EB dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka) 14 straipsnio 3 dalį ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka (Piktnaudžiavimo rinka reglamentas) ir kuriuo panaikinama Direktyva 2003/6 ir Komisijos direktyvos 2003/124/EB, 2003/125/EB ir 2004/72/EB 30 straipsnio 1 dalies b punktą, siejamus su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 ir 48 straipsniais, reikia aiškinti taip, kad pagal šias nuostatas valstybėms narėms leidžiama neskirti sankcijos fiziniam asmeniui, kuris atsisako atsakyti į jo apklausą remiantis šia direktyva arba šiuo reglamentu vykdančios kompetentingos institucijos**

**klausimus, jei iš atsakymų į šiuos klausimus gali paaikėti jo atsakomybė už pažeidimą, už kurį gali būti skirtos baudžiamojo pobūdžio administracinės sankcijos, arba gali kilti jo baudžiamoji atsakomybė.**

Parašai.